

Een legendarisch avontuur geïnspireerd
op de bestseller *Paus Johanna*

DE ERFGENAME VAN
PAUS
JOHANNA

HELGA GLAESENER

HISTORISCHE ROMAN

Ook verschenen:
Pausin Jobanna (2021)

Helga Glaesener

De erfgename van paus Johanna

Uitgegeven door Xander Uitgevers
www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Das Erbe Der Päpstin*
Oorspronkelijke uitgever: Aufbau Verlag GmbH & Co.
Vertaling: Cora Kool
Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Larry Rostant
Auteursfoto: Privé
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2020 Aufbau Verlag GmbH & Co. KG, Berlin (Published
with Rütten & Loening; 'Rütten & Loening' is a trademark of Aufbau
Verlag GmbH & Co. KG)

Copyright © 2021 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Haarlem

Eerste druk 2021

ISBN 978 94 0161 427 6 | NUR 302

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u
desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact
opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Geïnspireerd op de roman *Paus Johanna*
van Donna W. Cross

Proloog

De oever van Dorestad, zomer 837

Door de wind uiteengedreven wolken. Meeuwen die boven een blauw-rood gestreept zeil zweven. Te midden daarvan de schreeuw: 'Giiiislaa!' Haar vader roept luidkeels haar naam.

De roeiers grijpen naar de riemen. De boot komt met een schok in beweging, al snel schiet hij over het water. Bij de boeg gaat de drakenkop op en neer, het schuim spat op hun lichamen. Alles doet pijn. Puntige voorwerpen, rode tanden, hebben zich vastgebeten in haar onderlichaam en gaan daar tekeer.

'Giiiislaa!'

Ze moet hem antwoorden en roept zijn naam. Of denkt ze alleen maar dat ze dat doet? Een man met een ijzeren helm buigt zich over haar heen. Door de openingen boven de neusbeschermer fonkelen zijn ogen. 'Help even met beuren, Afdrif!' Hij grijnst. Zijn tanden zijn rood beschilderd, hij ziet eruit als een hond die een andere hond uiteengereten heeft. Gisla wordt opgetild en twee mannen gooien haar joelend omhoog, zodat haar gezicht naar de oever vlakbij wijst.

'Giiiislaa!' De stem van haar vader klinkt nu gekweld. De mannen lachen en laten haar weer op de planken vallen. Naast haar bewegen de roeiers zich ritmisch naar voren en naar achteren. Haar kleren zijn doordrenkt met bloed. Door de pijn kan ze nauwelijks ademen.

Op een gegeven moment begint het te regenen. Het is nacht. Daarna ochtend. De zon schijnt zo fel dat ze haar ogen dicht moet doen. Ze huilt. En opnieuw duisternis. En weer zon.

* * *

Verdoofd schrikt ze op als er een schok door de boot gaat. Hebben ze aangemeerd? Ja, gelach, hondengeblaf en uitgelaten geschreeuw komen hun vanaf de wal tegemoet. De man met de rode tanden trekt haar met een ruk overeind en dwingt haar om over de rand van de boot op een steiger te klimmen. Gisla struikelt, hij trekt haar weer omhoog. Ze ziet dat er op haar gouden gewaad ter hoogte van de schaamstreek een donkere vlek te zien is en begint te huilen. Waar is haar vader?

De man met de rode tanden schudt haar door elkaar en duwt haar naar een vrouw, die haar meesleurt. Het mens scheldt haar uit in een vreemde taal. Ze lopen door een bos. De vogels verkondigen Gods lof, wonderlijk zorgeloos. Alsof ze samen met Hem boven al het leed op aarde zweven. Dan doemen er huizen op. De wanden zijn van hout, de ver uitstekende daken van bruinachtig riet. De gekromde bouwwerken zijn met elkaar verbonden door planken paden. Achter een afrastering strekken zich weilanden uit, daartussen akkers met wuivend graan. De vrouw duwt haar een vertrek in. Ze heeft blond haar en een lang, mager gezicht met scherpe gelaatstrekken en een wondje onder de neus. Ruw wijst ze naar een met water gevulde kuip in het midden van het vertrek en overhandigt haar een doek.

Als Gisla zich niet beweegt, opent ze het gouden gewaad en trekt het van haar lichaam. Ze zegt iets. Het klinkt vriendelijker en Gisla probeert een glimlach te laten zien, die echter weer net zo snel rond haar mondhoeken verdwijnt. De vrouw legt het gewaad op een kruk. Het is kostbaar; het wordt straks vast en zeker gewassen. Ze wijst naar de kuip en Gisla begrijpt dat ze zich moet wassen. Onzeker doopt ze de doek in de kuip. Als ze het koude water op haar huid voelt, wordt haar hoofd helderder. En opeens keert de herinnering terug. De kathedraal in Dorestad. De bisschop die met het kruis naar

de dreigende indringers zwaait. Daarna de vreemdeling boven haar, de pijn, de schaamte... Ja, water is onontbeerlijk, ze heeft het harder nodig dan wat ook. Ze wrijft met heftige bewegingen over haar huid, schrobt de zachte plek tussen haar dijbenen – en kan er pas mee stoppen als de vrouw haar een draai om de oren geeft en haar de doek hardhandig afpakt.

Ze moet een gewaad van grove, ongekleurde wol aantrekken. Gisla gehoorzaamt. ‘Elva,’ zegt de vrouw en ze wijst naar haar eigen borstkas. Gisla denkt na of ze haar eigen naam zal noemen, en besluit om het niet te doen. Ze zal hier tenslotte niet blijven. Haar vader zal haar achternakomen en straks hier zijn. Hij is sterk en slim. Hij zal haar terug naar huis brengen in Dorestad. Daarover bestaat geen twijfel.

Mijn vader zal me komen halen...

Hoofdstuk 1

Denemarken, zeventien jaar later

Het begon te schemeren en het bos veranderde. Even geleden lichtte de horizon nog op door de zon, waren de beuken, zuurbessen en peperboompjes nog gedompeld in roodgoud avondlicht – nu sloeg de duisternis opeens toe in de boomkruinen, als een dief met zwarte vingers.

Freya schrok ervan. Als het donker was haalde Elva haar slavinnen naar de hal toe, waar hun huishoudelijk werk wachtte. Er moest wol worden geeraard, kleren versteld, veters gevlochten, leer geloid, ketels geschrobd... In het gewoel overdag, als het werk was verdeeld over de tuinen, akkers en stallen, lukte het de slaven soms om er even tussenuit te knijpen, maar 's avonds niet, als Elva er met scherpe blik over waakte dat niemand van haar mensen aan het rondlummelen was. Nietsdoen was er bij haar niet bij.

Misschien was het daarom maar beter om halverwege rechtsomkeert te maken, zonder in de val te kijken die ze de vorige dag tijdens een van haar verboden uitstapjes in het bos had gegraven. Freya beet op haar lip. Hoelang was het wel niet geleden dat zijzelf, haar moeder Gisla en haar zus Asta een volle maag hadden gehad? Twee weken? Drie? Gisteren had ze moeten braken, omdat ze bedorven vlees naar binnen had gepropt. Nee, ze zou doorlopen en erop hopen dat haar

verdwijning niet opviel. Mocht ze worden betrapt, dan moest ze wel een uitvlucht bij de hand hebben.

En als Elva haar niet geloofde? Ach, iets ergers dan een pak slaag stond haar niet te wachten. Er waren maar zeven slavinnen in het kleine dorp waar ze over heerste. Elva kon hen geen van allen missen. En al helemaal het meisje niet dat net in de kracht van haar leven was en dat haar nog jarenlang in de huishouding en op de akkers van dienst moest zijn.

Freya's rok bleef aan een doorntak haken en scheurde. Ze streek over de gerafelde stof. Dat zou ze moeten repareren voordat Elva erachter kwam. Waarom had ze die val verdorie zo diep in het bos gegraven? Ze haastte zich verder en merkte dat met het vallen van de nacht ook de geluiden veranderden. De merels deden er het zwijgen toe, in plaats daarvan was de lucht vol van het geroep van een oehoe en het gekrijs van torenuil. Geluiden die ze niet kon thuisbrengen vermengden zich met het beklemmende concert van de vogels. Takken die onder de poten en hoeven van onzichtbare dieren braken, geritsel, gesnuif...

Opeens begon haar hart te bonken. Ze hadden het in het langhuis toch gehad over een beer die bij de kust verschillende lammetjes had doodgebeten? Het drong tot haar door dat er achter elke struik gevaar kon schuilgaan. Vogelvrijverklaarden zochten hun toevlucht in de bossen, er zwierven wilde honden rond, lynxen... Afgelopen winter had een roedel wolven de kleine Torfin te pakken gekregen. De aanblik van zijn lichaam, waaruit de dieren stukken vlees ter grootte van een vuist hadden gereten, stond in haar geheugen gegrift. Ze merkte dat haar ogen pijn begonnen te doen door alle inspanningen om door de duisternis heen te dringen.

Ophouden daarmee! riep ze zichzelf tot de orde. Dat ontbrak er nog maar aan, dat ze in paniek raakte. Het enige echte gevaar dat dreigde was dat ze door de duisternis langs haar zorgvuldig voorbereide val zou rennen. Ze ging het dier halen dat hopelijk was aangelokt door de muis die ze als aas had aangebracht, en daarna zou ze teruggaan naar huis en... Altijd alles een voor een aanpakken.

Freya boog haar hoofd om onder een overheellende boom door te

glippen. Ze struikelde en krabbelde weer overeind. Eindelijk arriveerde ze bij de door de bliksem geveld eik die voor haar als oriëntatiepunt diende en ze liep verder naar een stuk bos dat dichter begroeid was. Nog twaalf passen door het struikgewas en ze had de val bereikt. Terwijl ze zich bij het gat op haar knieën liet vallen hoorde ze daarin iets ritselen, haar hart sloeg over van blijdschap. Ze had iets gevangen. Gehaast schoof ze de rest van het sprokkelhout opzij waar haar buit doorheen was gevallen. Ze ging op de grond liggen, tastte met haar handen in het trechtervormige gat en voelde een zacht vel tussen haar vingers. Bang geblaf, gevolgd door een beet. Ze had een vos gevangen!

Freya trok hem bij zijn nekvel naar zich toe en pakte met haar vrije hand het mes dat ze uit de keuken had gestolen. Heel even had ze medelijden met het dier, dat vertwijfeld probeerde te ontsnappen, maar toen sneed ze met het mes zijn keel door.

* * *

Even later, toen ze de rand van het bos weer had bereikt, kwam haar angst in één klap terug. In het dorp aan de andere kant van het weiland was overal licht te zien, het gonsde van de bedrijvigheid. In het licht van de fakkels die de huizen en plankenwegen flankeerden kusten mannen uitbundig hun vrouw, ze zwaaiden hun kleine kinderen door de lucht en drukten hun tot tranen geroerde grootmoeders tegen zich aan. Freya zag Dammo, die bagage van de rug van een ezel tilde, en de hinkende Isenbard, die zakken vol buit naar het langhuis van Björn Ragnarsson sleepte. Björn was dus met zijn mannen thuisgekomen van hun strooptocht! Maar waarom vandaag? vroeg ze zich vertwijfeld af. Waarom uitgerekend vandaag? Elva had haar slaven vast en zeker al opgetrommeld, omdat er moest worden gekookt. Maar misschien heeft ze in alle drukte niet eens gemerkt dat ik er niet was? Helemaal onmogelijk was dat tenslotte niet.

Ineengedoken rende Freya door de wei, ze sprong met een zwaai over een van de achterste hekken en mengde zich onopvallend tussen de dorpelingen. Niemand lette op haar of op de zak vol gaten onder

haar arm waarin ze haar buit had verstoppt. Alleen de kleine Orm, de zoon van een boer, stak met een hoopvolle blik zijn hand naar haar uit. Ze stopte er een paar bramen in die ze al lopend van een struik had getrokken en hij lachte naar haar, waarna hij wegholde om zijn schat stiekem naar binnen te werken. Kinderen waren de betere mensen. Ze schonken je zonder bijbedoelingen hun genegenheid. Geniepigheid en huichelarij ontstonden pas als mensen ouder werden.

‘Freya...’

Hoorde ze iemand haar naam roepen? O, het was haar moeder. Gisla hoefde niet te weten wat ze had gedaan, ze zou zich alleen maar druk maken. Freya deed alsof ze niets had gehoord en rende de dichtstbijzijnde hoek om naar de verderop staande gebouwen, waar zij en de andere slavinnen woonden. Gejaagd sprong ze via de houten traptreden naar de half in de bodem gebouwde hutten. Hierbeneden was het pikdonker. Ze liep gebukt onder de dakbalk door die het bouwwerk in het midden ondersteunde en verborg haar kostbare buit in het stro van het bed waarin Asta, haar moeder en zichzelf sliepen. Daarna haastte ze zich weer naar buiten, en duwde bijna haar zus omver.

‘Waar was je nou?’ siste Asta. ‘Elva vroeg de hele tijd naar je. We moeten haring kaken.’

‘Hè? Willen ze het serieus vannacht al vieren?’ Freya was nog nooit meegevaren met een boot, maar ze wist dat voor het gevecht tegen de golven enorm veel kracht nodig was. Ook de tocht van de kust naar hun kleine nederzetting, waarbij de mannen hun boot in een uitgeholde boomstam achter zich aan trokken, was geen pleziertochtje. Ze had er volledig op vertrouwd dat de strijders naar hun huizen zouden verdwijnen om daar iets te eten en te drinken en vervolgens zouden gaan slapen.

‘Het feest zelf is natuurlijk pas morgen, maar ze willen nu graag gebraden vis hebben.’ Asta klonk zoals altijd neerbuigend, wat misschien kwam omdat ze een jaar ouder was dan Freya, al bijna vijftien. Wellicht had het ook te maken met haar voornaam aandoende witte huid, haar volle lippen en haar haar dat als vloeibaar goud over haar schouders deinde. Of het nu hooggeplaatste mannen of slaven betrof, de blikken van de mannen volgden haar, en Freya wist dat ze genoot

van die bewondering. ‘Toe nou maar, voordat er problemen komen. En die komen er sowieso voor ons allebei, en voor moeder ook, vergeet dat niet.’ Asta gaf haar een stomp om haar aan te sporen.

* * *

Het huis waarin Björn en zijn familie woonden stond midden in het dorp. Een langgerekt gebouw dat zeker vijf voet boven de andere huizen uitstak, waardoor het ook een tweede, halfhoge verdieping had, waar Björn en zijn vrouw de nachten doorbrachten. Op het dak en tussen het vlechtwerk woekerde mos, uit het luchtgat boven de vuurplaats kringelde een rooksiert.

Bij het openen van de deur kwam er gelach en luidruchtige vrolijkheid op Freya af. Maar schijn bedriegt. Toen ze naar de gezichten van de teruggekeerde mannen keek, zag ze dat de meeste van uitputting nauwelijks op hun benen konden staan. Veel van hen hadden zich op de rustplaatsen aan de zijwanden van de hal laten zakken; ze hadden hun benen uitgestrekt in de richting van het vuur en lieten drinkhoorns vol honingwijn aanrukken, die ze in één teug leegdronken. Ze wilden feestvieren, zich laten verzekeren dat ze helden waren, en sommigen wilden misschien ook de gruweldaden vergeten die ze hadden begaan. Maar wat ze in werkelijkheid nodig hadden was slaap.

‘Ben je aan het wortelschieten?’ siste Asta in haar nek en ze duwde haar vooruit.

In het voorbijgaan wierp Freya een steelse blik op haar meester, die het zich gemakkelijk had gemaakt op een van de met huiden beklede bedden. Björn was een uiterst gespierde man met blond haar en een gevlochten baard, waarin de eerste grijze slierten zichtbaar waren. Zijn oudste dochter, Elva had hem tot zijn ergernis geen zoon geschonken, knielde voor hem neer met een schaal, omdat ze zijn baard wilde ontwarren en knippen. De Noormannen waren ijdel en onnatuurlijk netjes, zoals haar moeder graag afkeurend zei. Ze baadden elke week en trokken al even vaak schone kleren aan. Björn liet zijn dochter haar gang gaan, hoewel ook zijn ogen bijna dichtvielen. Toen het scheermes een nog maar amper genezen wond op zijn wang raak-

te vloekte hij even, maar hij sloeg haar niet, ze was tenslotte niet het kind van een slaaf.

‘Toe nou maar.’ Opnieuw een stomp van Asta. ‘Ze kijkt naar ons!’

En inderdaad. Elva wees ongeduldig naar een houten emmer met haring, die naast de tafel achter het vuur stond. De meisjes pakten een kruk en Freya begon de vissen van hun schubben te ontdoen. Door de smalle kieren in de wanden, die overdag voor licht binnenshuis zorgden, floot de wind. In de aangrenzende stal onder de slaapverdiepingen waren schapen en geiten aan het herkauwen. Het stonk naar rook en de zwetende, met zout bedekte huid van de teruggekeerde mannen. Vanuit haar ooghoeken zag Freya dat Björn en zijn mannen overeind kwamen en hun kleding uitdeden. Blijkbaar wilden ze naar het badhuis. Dat was fijn, het zorgde ervoor dat de vrouwen meer tijd hadden om te koken.

Terwijl Freya’s mes onder de schubben gleed, verwijderde Asta de kop en ingewanden van de haringen. Ze werkten vliegensvlug. Er moest geen narigheid ontstaan. Niet op een dag als deze, waarop iedereen door de terugkeer van de strijders bijna over zijn toeren raakte. Freya keek heimelijk naar de groeiende berg vissenkoppen. Normaal gesproken mochten de slaven die meenemen om er soep van te koken. Hopelijk vandaag ook. Gebraden vos en vissoep, dat zou een feestmaal zijn! Hoewel, het was beter om een deel van het eten te bewaren voor...

‘Hèhè, eindelijk!’ snauwde Elva.

Freya kromp ineen. Gisla was de hal binnengekomen met een zwaar vat honingwijn op haar rug dat haar bijna op de knieën kreeg. Freya zag dat haar moeder trilde van inspanning en dat haar gezicht rood aangelopen was, maar ze durfde er niets over te zeggen. Elva gedroeg zich eigenaardig als het om haar oudste slavin ging. Ze sloeg Gisla bij elke gelegenheid en vaak ook zonder aanleiding. Omdat ze jaloers is, had haar moeder een keer uitgelegd, zonder een spier te vertrekken, hoewel haar man al lang niet meer het bed deelde met haar rivale. Gisla was vroegtijdig grijs geworden en zag er inmiddels uit als een oud vrouwtje.

‘Te veel! Je snijdt te veel af.’ Elva haastte zich om de tafel heen,

pakte Asta's blonde haar en trok er zo hard aan dat de ogen van het meisje vol tranen schoten.

'Nou? Waarom sta je ons zo aan te gapen?' Deze woorden waren weer voor Gisla bedoeld. 'Schiet op, kromme heks! Als je morst, krijg je er met de zweep van langs!'

Gisla probeerde het zware vat op een plank te tillen, wat haar na een aantal pogingen ook lukte. Binnen een paar seconden begon Elva opnieuw te schelden. 'Lomp kreng, je bent alles aan het pletten! Dat kun je toch niet meer braden? En je hebt de helft er nog in laten zitten...'. Ze haalde uit en sloeg Asta in het gezicht, die nu hard begon te huilen. 'Zorg dat ze weggaat, Gisla. Hup, breng dat onhandige wicht naar de melkhut. Ze moet boter stampen. En wel de hele nacht, zonder pauze, tot morgenochtend vroeg! Ze stampt boter totdat de zon in de hut schijnt! Geen seconde korter, anders zal ze wensen dat ze nooit geboren was.'

Dat was zwaar, het was... onmenselijk, als Elva haar dreigement serieus meende. In de melkhut was het ijskoud en voor het stampen van boter was enorm veel kracht nodig. Een mens kon eraan onderdoor gaan, aan die combinatie. Wat was er toch in hun meesteres gevaaren? Ze had Gisla getreiterd, maar tegen haar dochters was ze tot nu toe niet ruwer geweest dan tegen de andere slavinnen.

Freya keek haar zus verdrietig na. Ze boog haar hoofd toen Elva haar uitdagend aankeek. Gedurende de rest van de avond drong er weinig tot haar door.

* * *

Een paar uur later lag ze naast haar moeder in de hut van de vrouwelijke slaven. Het was hier ijskoud, hoewel het pas oktober was. Freya trok haar moeder naar zich toe en sloeg haar armen om het magere lijfje, om haar wat warmte te geven. De kippen die ze van Elva mochten houden ritselden in het stro, de wind floot door het bovenste deel van de houten wanden die uit de grond oprezen, verder was het stil. De andere slavinnen waren blijkbaar opgehaald door de teruggekeerde mannen, of ze waren naar de hut van de mannelijke slaven geslo-

pen, die aan de andere kant van het dorp stond, misschien zelfs naar de hut van de een of andere boer.

Gisla zocht Freya's hand. 'Ik wilde Asta aflossen, zodat ze een paar uur kan slapen, maar die heks vond het niet goed,' fluisterde ze.

Freya kreeg meteen een naar gevoel. Het was ook bij haar opgekomen om haar zus te helpen en zij had misschien wel onopgemerkt de melkhut kunnen binnensluipen. Eigenlijk had ze dat ook willen doen, maar ze was gewoon te uitgeput geweest en ze had haar geweten gesust met de gedachte dat Elva vast en zeker de nacht bij Björn zou doorbrengen, waardoor Asta tijdens het stampen rustpauzes kon inlassen. 'Ik zal morgen het zware werk van haar overnemen,' beloofde ze. Haar tanden klapperden. De deken was te dun. Maar om hout te gebruiken voor een vuur hadden ze Elva's toestemming nodig en die kregen ze bij dit weer nog niet.

Gisla draaide zich op haar zij. 'Moge God...' De woorden ebden weg. Freya schrok van de stilte.

'Wat moet God doen?'

Gisla's armen beefden. Ze mompelde iets, viel weer stil, begon vervolgens te huilen, mompelde weer... En opeens kwam het eruit, eerst hortend, daarna in razend tempo, alsof er een dam was doorgebroken: 'Moge God haar vermorzelen, die Deense duivel, haar fijnknijpen in Zijn hand... haar verscheuren als wol ... weet je hoe het is gegaan? Hoe het echt is gegaan op de dag dat ze me...' De woorden die ze tot dat ogenblik nooit had willen prijsgeven kwamen over haar lippen. De dag van haar ontvoering. Dat haar vriendin Johanna wilde trouwen... móést trouwen, maar wat deed dat er nog toe. De trouwerij in de dom. De bisschop, die heilige Latijnse woorden sprak. 'En plotse-ling vlogen de deuren open.' De oorlogskreten van de Denen bezoe-delden de heilige plek... zwaarden... bloed... kreten van pijn... in stukken gehouwen kinderlichamen... 'Kinderen, Freya, kinderen! En toen kwamen ze bij mij.'

Een zucht, zo diep dat het nauwelijks te verdragen was.

'Ze sleurden me naar buiten... gooiden me in hun boot... Maar opeens dook mijn vader op, Gerold, je grootvader. Een goede en sterke man. Ik hoorde dat hij mijn naam riep. Hij wilde me...'

‘... redden,’ vulde Freya aan toen haar moeder opnieuw begon te snikken.

‘Ik weet dat hij zijn leven voor mij zou hebben gegeven. Alleen waren de Denen sterker.’

Dat was de bittere waarheid.

‘En toch,’ fluisterde Gisla terwijl haar hand Freya’s hemd vastpakte, ‘we mogen dan misschien slaven zijn, maar we dienen de echte God van de liefde. Deze God zal ons, als de tijd rijp is, uit de greep van die vervloekte schoften bevrijden, daar moet je op vertrouwen, dochter van me!’

Freya knikte, niet uit overtuiging, ze geloofde niet in een redding, maar omdat het trillende lichaam in haar armen daar zo naar verlangde.

‘Weet je nog dat je je brandde aan die fakkel?’

Natuurlijk. Dat gebeurde omdat ze onhandig was en struikelde. Het litteken liep van haar hand tot aan haar elleboog.

‘Precies zo zal het iedereen vergaan aan het eind van het leven. God zal de Denen naar de hel sturen. En daar zal Hij hen in het vagevuur laten martelen. Hun pijn zal zijn als die van jou, alleen honderd, duizend keer erger. En het zal nooit ophouden. Onze God zal de Denen tot in alle eeuwigheid laten boeten, zonder de kans op vergeving die Hij alleen berouwvolle zondaars schenkt. Maar ze hebben geen berouw...’

Stil van medelijden streek Freya over de rimpelige huid van haar moeder. En toch kwam ze tegen haar woorden in verzet. Niet dat ze Björn geen pijn gunde. Anders dan de meeste Denen sloeg hij niet om een fout te bestraffen, maar om het plezier in de angst van zijn slachtoffer. Ze zag het in zijn ogen en hoorde het aan zijn stem. Er was niemand die ze zo intens dood wenste. Wat haar stoorde was de tegenstrijdigheid in de beweringen van haar moeder. Hoe kon een God die stond voor echte liefde hand in hand gaan met een wezen dat genoot van martelingen en folteringen? Ze vroeg het zachtjes aan haar moeder.

Ze had verwacht dat Gisla haar in de rede zou vallen en haar die ketterij, zoals ze dat noemde, zou verbieden, maar merkwaardig ge-

noeg zweeg ze, en na een tijdje mompelde ze: 'Ik ben niet slim, Freya, en het is ook geen verzinsel van me. Maar de slimste persoon die ik kende geloofde heilig in deze God van liefde en wraak.'

Ze had het over Johanna, dat wist Freya. En ze vermoedde ook wat er nu zou volgen. Johanna was in het met mooie herinneringen gevulde verleden van haar moeder een lichtende gestalte vol wijsheid, moed en vriendelijkheid geweest, het tegenovergestelde van de verdorvenheid en wreedheid van de Denen. Toen Johanna had beweerd dat liefde en wraak in één wezen konden samengaan...

Maar haar moeder veranderde onverwacht van onderwerp.

'Je zus wordt ouder.'

'Natuurlijk.'

'Net als jij. Maar zij is mooier, ze is een echte schoonheid.'

Waarom zei ze dat? Heel even voelde Freya zich gekrenkt. Ze wist van zichzelf dat ze er met haar magere, jongensachtige lichaam, met borsten die niet groter waren dan walnoten, onogelijk, zo niet lelijk uitzag. Haar haar was rood en piekerig. Geen enkele man keurde haar een blik waardig. Dat had natuurlijk ook voordelen. Daardoor ging ze problemen uit de weg waar ze niet op zat te wachten. Toch raakte de opmerking van haar moeder haar.

Gisla was weer in gedachten verzonken en Freya begon aan het werk van de volgende dag te denken, dat ze echt haar best zou doen om Asta te ontlasten. Bij Wodan en Jezus of hoe die goden ook allemaal heetten: het was verachtelijk en dom om de enige persoon met wie ze van nature verbonden was op stang te jagen. Bovendien had ze echt medelijden met Asta. Nou goed, ze zou zichzelf één of twee uur slaap gunnen, totdat haar lichaam geen pijn meer deed, langer niet, en dan zou ze... Een vlaag koude lucht, die vanaf de deur naar hen toe stroomde, onderbrak haar gedachten. Toen ze zich omdraaide zag ze dat iemand de deur had geopend. Voor het lichte vierkant stond een donkere gestalte.

Björn.

Zijn pluizige harendos tekende zich als een stralenkrans af tegen de nacht. Hij was dronken, het licht van de fakkel die hij vasthad voerde op het plafond en de wand een onzekere dans op. Zonder een woord

te zeggen liep hij de kleine trap af. Nadat hij de vloer van de hut had bereikt liet hij het licht door het vertrek zweven totdat het Gisla en Freya bereikte, die onwillekeurig dichterbij elkaar aan kropen. Hij nam hen even op en slaakte een kreet van teleurstelling. 'Waar is ze?'

Hè?

Haar moeder mompelde: 'Dat kleintje... ze is nog een kind, alstublieft niet, meester.' Ze probeerde overeind te komen. 'Ik kom wel, ik zal u gelukkig...'

Björn barstte in een mekkerend gelach uit. 'Hoor ik dat goed? Jij wilt mijn bed vuilmaken?' Hij duwde haar terug op bed. 'Weet je niet hoe lelijk je geworden bent, rimpelige heks? Dan doe ik het nog liever met een dode kat.' Hij griste de deken weg en staarde naar Freya, die ineenkromp. Björn gedroeg zich onvoorzichtig, er druppelde wat pek in haar nek, maar ondanks de pijn durfde ze het niet weg te vegen. 'Een skelet,' zei hij kleinerend en hij gaf ook haar een trap. 'Hup, je nest uit. Haal je zus!'

Pas toen begreep Freya het. Björn was op zoek naar een nieuwe bedslavin. En natuurlijk wilde hij Asta, wie anders? Niemand kon het wat schoonheid betrof tegen haar opnemen. De schellen vielen haar van de ogen. Elva moest gemerkt hebben wat er stond te gebeuren, ze was jaloers. Daarom die overdreven straf in het melkhuis. Stoorde het Björn dan helemaal niet dat Asta zijn dochter was?

Naar hulp zoekend keek Freya naar haar moeder, maar die lag er als verlamd bij. Ze waren machteloos. Zelfs met hun tweeën, zelfs als de angst hen niet zou verlammen, zouden ze niet sterk genoeg zijn om het op te nemen tegen hun dronken meester. Traag kwam ze overeind en ging de trap op. De deur stond nog altijd open en een koude wind waaide in haar gezicht. Net toen ze naar buiten wilde stappen, klonk er achter haar rug een vreselijk geluid, amper menselijk, half gesmoord van pijn. Ze draaide zich om.

Gisla was opgesprongen en ze had haar handen om Björns hals gelegd. Haar gezicht was vertrokken tot een grimas. Als een pop hing ze aan de reus, drukte haar vingers in zijn gespierde hals, die ze nauwelijks kon omvatten, schopte, brulde... En was toch niet opgewas-

sen tegen Björn. Zonder enige moeite maakte hij haar handen los en slingerde haar tegen de planken wand. Hij boog zich woedend naar de fakkel die hij tijdens Gisla's aanval had laten vallen en ramde de steel in de aarden vloer. Freya kon alleen zijn rug zien, maar ze merkte dat hij trilde van woede. Hij dook op Gisla, die huilend op het bed gehurkt zat. Nog één keer kwam hij overeind, nu om haar hemd kapot te scheuren, daarna duwde hij haar arme lichaam met zijn imposante gestalte in het stro. Gisla kermde het uit.

Als verdoofd liep Freya de trap weer af. Ze sloop naar het voeteneind van het armzalige bed en begon in het stro naar het mes te zoeken waarmee ze de vos had gedood. Björns voeten bewogen, zijn lichaam leek Gisla te vermorzelen. Waar was dat vervloekte ding? Eindelijk raakten haar vingers het hoornen heft. Freya trok het wapen tevoorschijn. Ze stond op en deed zonder aarzelen hetzelfde als uren eerder bij haar jachtbuit: ze greep Björn bij zijn haren en haalde met een krachtige snee het lemmet door de keel van de verraste man.

Alleen ging hij niet dood.

Björn kwam rochelend overeind, griste het mes uit haar hand om het in haar lichaam te stoten. Maar het lukte hem niet. Terwijl Freya achteruitdeinsde, omklemde Gisla zijn benen. Hij draaide zich boos om en joeg het lemmet in haar gezicht, rechtstreeks in een van haar ogen. Gisla verslapte, ze had niet eens tijd voor een schreeuw.

Björns ademhaling ging reutelend, uit zijn hals welde bloed op als water uit een emmer vol gaten. Freya stormde de trap op, maar door een dof geluid draaide ze zich opnieuw met een ruk om. Haar kwelgeest lag op de grond, met zijn gezicht naar de donkere aarde. Zijn hand ging nog een paar keer stuiptrekkend naar het mes dat hem ontglipt was, toen bewoog ook hij niet meer.

Freya slikte. Alles in haar schreeuwde om naar buiten te gaan, maar vluchten zonder plan zou dwaas zijn, zou misschien haar dood betekenen. Ze haastte zich de trap weer af, keek achterdochtig naar de levenloze gedaante en griste het mes weg. En nu: wegwezen? Opnieuw aarzelde ze. Daarna draaide ze de dode op zijn zij en trok zijn dikke schoudermantel met een kraag van marterbont van zijn lichaam. Ze moest een paar keer kokhalzen – zoveel bloed. Maar het kledingstuk

zou haar niet alleen warm houden, het zou ook mogelijke getuigen om de tuin leiden. Toen ze er uiteindelijk in slaagde de mantel onder het slappe lichaam vandaan te sjoeren en om zich heen te slaan doofde ze de fakkel in het zand en ging struikelend naar buiten.

Ook hier was het niet volslagen donker. De maan wierp brede strepen op het plankenpad en op de daken van de huizen. Geluidloos glipte Freya langs een bank, vervolgens langs een stal en een aantal hutten. Hoorde ze stemmen? Nee. De strijders waren overmand door slaap, de blijdschap dat ze weer heelhuids thuis waren hield de vrouwen naast hen op hun vacht. Alleen een kat zwierf rond bij een hoek en miauwde boos. Freya keek telkens over haar schouder. Maar er was niets te zien.

Eindelijk bereikte ze het melkhuis, dat net als de slaaphutten van de slaven half in de grond was gebouwd. Ze deed de deur open. De maan wierp zijn licht op haar zus. Asta zat gehurkt voor de stenen trap op de grond, ineengedoken, de boterstamper tussen haar knieën. Haar haar viel golvend over haar gezicht. Ze was echt mooi. Een prinses met gouden haar, de stamper was haar scepter, haar uit lompen bestaande gewaad glansde als zachte zijde. Freya gaf haar eerst voorzichtig een duw, daarna wat harder. Toen haar zus opschrok, legde ze een hand op haar mond. 'We moeten hier weg.'